

Putni dabas liegumā “Melnā ezera purvs”

Aivars Petriņš. LU Zooloģijas muzejs
e-pasts buteo@lanet.lv

Purvu lielums un putni

LDE,1997

Purvu lielums (ha)	Skaitis	% no kopskaita	Platība (ha)	% no kopplatības
• 1-10				
• 11-50				
• 51-100				
• 101-500				
• 501-1000	109	1,9	79763	12,5
• 1001-5000	87	1,5	168853	26,4
• >5000	7	0,1	61358	9,6
Putniem	203	3,5	309974	48,5

Putniem nozīmīgākās vietas augstajā un pārejas purvā

- Vietas ar minimālu veģetāciju jeb slīkšņaini klajumi. Jo lielāki, jo labāk.
- Ezeriņi, lāmas. Jo lielāki, jo labāk.
- Salas ezeriņos un lāmās.
- Minerālzemes “salas” ar vecu mežu.
- Robota purva robežjosla (dažādas formas pussalas).
- Ar purvu robežjošas vecas mežaudzes.

**Klaji sektori mūsdienų Latvijas augstajos purvos –
deficīts. Cenas purvs.**

**Saliņas purva ezeriņos – svarīga ligzdošanas vieta
purva putniem. Aizkraukles purvs.**

**Mežainās minerālzemes salās raksturīgas mežam
tipiskas putnu sugas. Aizkraukles purvs.**

Meža – purva robežjoslā raksturīgas mežam un purvam tipiskas putnu sugas.

Ezeriņu labirints Melnā ezera purvā.

Purva ezeriņš mežainos krastos. Melnā ezera purvs.

Apmežošanās ar pioniersugu – bērzu.

Bijušā frēzkūdras ieguves vieta.

**Melnā ezera purva ziemeļdaļas dziļie meliorācijas grāvji
iespaido palikušo dabisko purva daļu.**

Augsto purvu degradējoši grāvji . Cenas purvs.

Purva ezeriņu nosusināšanas sekas. Cenas purvs.

Degradēta purva sektora deguma apmežošānās. Cenas purvs

Konstatētās īpaši aizsargājamās putnu sugas

Stārķveidīgie putni

- Lielais dumpis

Liels dumpis (*Botaurus stellaris*) ir klasisks niedrāju putns, apveltīts ar lieliskām maskēšanās spējām.

**Izstrādātie frēzkūdras karjeri applūduma daļā aizaug ar blīvu
niedrāju. Melnā ezera purvs.**

Zosveidīgie putni

- Ziemeļu gulbis

Ziemeļu gulbji (*Cygnus cygnus*) nereti uzturas arī purvu ezeriņos. Stiklu purvi.

Ziemeļu gulbis.

Piekūnveidīgie putni

- Zivju ērglis
- Niedru lija
- Melnā klija

Zivju ērglis (*Pandion haliaetus*) dažkārt ligzdo purvu perifērijas un minerālzemes salu lielākajos kokos.

Zivju ērgļa
ligzda
vienmēr
novietota
koka galā –
kā cepure.

**Niedru lija (*Circus aeruginosus*) – bieži redzama virs purviem
medījam. Mēdz ligzdot arī purvos ar niedrēm aizaugošos sektoros.
Engures ezers.**

**Niedru lija daudz laika pavada gaisā, medījot nelielā augstumā.
Niedru lijas mātīte. Engures ezers.**

Melnā klija (*Milvus migrans*) ir Latvijā reti novērojama.

Vistveidīgie putni

- Rubenis

Augsto purvu klajajās zonās riestos cīnās rubeņi (Tetrao tetrix). Bažu purvs.

Rubenis (Tetrao tetrix). Bažu purvs.

Dzērvjveidīgie putni

- Dzērve
- Mazais ormanītis
- Ormanītis

Dzērvei (*Grus grus*) purvi ir ierasta mājvieta. Bažu purvs.

**Bieži dzērves ligzdu ierīko uz salinām purvu ezeriņos.
Cenas tīrelis.**

Dzērves mazulis. Pemmas purvs.

Tārīṇveidīgie putni

- Purva tilbīte
- Gugatnis

Purva tilbīte (*Tringa glareola*) augstajos purvos apdzīvo ezeriņu rajonus. Melnā ezera purvs.

Purva tilbīte spēj izmantot arī koku zarus... Cenas purvs.

Nesen šķīlies purva tilbītes mazulis. Cenas tīrelis.

Lēļveidīgie putni

- Vakarlēpis

Vakarlēpji (*Caprimulgus europaeus*) apdzīvo ar priedēm
apaugušo augsto purvu perifērijas daļas. Lejaspededze.

Uz ligzdas vakarlēpis reāli nav pamanāms. Lejaspededze.

Pūčveidīgie putni

Ūpis

Ūpis (*Bubo bubo*) mīt tikai nedaudzos Latvijas purvos.
Melnā ezera purvs.

Ūpis parasti ir piesardzīgs, bet dažkārt savu ligzdu mēdz aizsargāt arī uzbrūkot. Melnā ezera purvs.

**Uz zemes atrasts ūpja mazulis nav pamests, ūpi uz zemes ligzdo.
Melnā ezera purvs.**

Dzilnveidīgie putni

- Melnā dzilna

**Melnā dzilna
(*Dryocopus martius*)
apdzīvo purvu
mežainākās daļas –
meža salas un purvu
perifēriju. Kemerī.**

Zvirbuļveidīgie putni

- Sila cīrulis
- Brūnā čakste

Brūnā čakste (*Lanius collurio*) ir raksturīga, bet pavēlu ligzdojoša augsto purvu putnu suga. Teiču purvs.

Parastas, bieži sastopamas
putnu sugas

Meža pīle (*Anas platyrhynchos*) – biežāk sastopamā pīļu suga purvos.

Meža pīļu ligzdas, kas bieži atrodas uz purva ezeriņu salīnām, ir labi paslēptas veģetācijā.

**Purvos labprāt uzturas un ligzdo krīklis (*Anas crecca*) –
viena no mazajām pīļu sugām.**

**Baltvēderis (*Anas penelope*) – caurceļotājs un rets ligzdotājs
Latvijas purvos**

Gaigalas (*Bucephala clangula*) bieži novērojamas purvu ezeros, arī ar mazuļiem. Nigula purvs, Igaunija.

Kraukļu (*Corvus corax*) apdzīvotajās teritorijās ietilpst arī purvi, kuros tie bieži redzami klejojam. Ķemeru tīrelis.

**Latvijas nacionālais putns - baltā cielava (*Motacilla alba*)
sastopama daudzos biotopos, tai skaitā purvos.**

Nosacījumi ekskursijām purvā

- Pavasaris. No 1.-9. maija līdz 15.jūnijam jeb apmēram **45** dienas.
- Sākums – no “saulei lecot” līdz dienas vidum (apm.plkst 12.)
- Silts laiks. Gaisa T vismaz 15C. Saulains. Bezvējš.

Paldies par uzmanību!